

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΒ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1136 ²	Τοῦ Μεγάλου Φωτίου Πέμπτη 6 Φεβρουαρίου 2014 (2005)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

ἜΟχι στὸν πάπα!

Τὸν περασμένο μῆνα, ἀγαπητοί μου, (19 Ἰανουαρίου) ἐωρτάσαμε τὸν ἅγιο Μᾶρκο ἐπίσκοπο Ἐφέσου τὸν Εὐγενικό, ποὺ εἶπε ἕνα «ὄχι» στὸν πάπα. Σήμερα ἀκούγεται **πάλι ἕνα «ὄχι» στὸν πάπα**. Τὸ εἶπε κάποιος ἄλλος ἅγιος, μέγας διδάσκαλος καὶ πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἱερός Φώτιος. Γι' αὐτὸν θὰ ποῦμε λίγες λέξεις.

***

Ὁ μέγας Φώτιος γεννήθηκε στὴν πρωτεύουσα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, στὴν Πόλι, γύρω στὸ 810. Ἐζήσῃ καὶ ἔδρασε τὸν 9ο αἰῶνα – πᾶνε δηλαδὴ ἀπὸ τότε χίλια χρόνια καὶ παραπάνω. Ἀνετράφη σὲ καλὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον.

Ἡ οἰκογένεια παίζει σπουδαῖο ρόλο. Ἄν ἀνοίξουμε τοὺς βίους τῶν ἁγίων, θὰ δοῦμε ὅτι ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ἐορτάζουμε (Βασίλειος, Γρηγόριος, Χρυσόστομος, Φώτιος...), ὅλοι βγήκαν ἀπὸ σπίτια χριστιανικά. Τότε στὰ σπίτια ἐκεῖνα ἔκαναν προσευχή, ἀγρυπνοῦσαν· τὸ σπίτι γινόταν ἐκκλησία. Ἀπὸ τέτοια ἁγιασμένα σπίτια βγήκαν οἱ πατέρες. Τότε ἀπὸ τὰ σπίτια ἔβγαιναν ἄγγελοι· σήμερα βγαίνουν δαίμονες. Ἀπὸ ποῦ νὰ βγοῦν τώρα πατέρες καὶ διδάσκαλοι; Μεγάλῃ εὐθύνη ἔχετε σεῖς οἱ γονεῖς, οἱ ὅποιοι –τὸ εἶπα χίλιες φορές, θὰ πεθάνω μὲ τὸν καημό– τὰ παιδάκια σας τὰ κάνετε δασκάλους, καθηγητὰς, ἀξιωματικούς, δικηγόρους, γιατρούς· παπᾶς, κληρικός, ἱεραπόστολος ποῦ ν' ἀφοσιωθῇ κανεῖς! Καὶ ἐνῶ οἱ Ἄγγλοι, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἴταλοὶ ἔχουν στείλει κάτω στὴν Ἀφρική, στὰ ἄγρια μέρη, τὰ καλύτερα παιδιά τους, ἐμεῖς τίποτε.

Καὶ ὁ ἱερός Φώτιος, λοιπόν, βγήκε μέσα ἀπὸ σπίτι χριστιανικό· ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα **εὐσεβεῖς**. Ἦταν καὶ **εὐγενεῖς** κατὰ κόσμον. Τί θὰ πῆ εὐγενεῖς; ἜΟχι ὅτι εἶχαν πλοῦτη καὶ ἀξιώματα. Ἡ μεγαλύτερη εὐγένεια εἶνε ἡ **ἀρετή**. Ἦταν λοιπόν ἐνάρετοι καὶ εὐσεβεῖς ἄνθρωποι. Κι ὅπως ἔλεγαν καὶ οἱ πρόγονοί μας,

«πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος» (Πλάτ., Νόμ. 5,728Α)· ὅσο ἀξίζει ἡ ἀρετή, δὲν ἀξίζει ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου. Μέσα ἀπὸ τέτοιο σπίτι βγήκε ὁ ἱερός Φώτιος. Ἡ μητέρα του Εἰρήνη καὶ ὁ πατέρας του Σέργιος ἦταν **μάρτυρες** τῆς περιόδου τῆς εἰκονομαχίας.

Ὁ Φώτιος ἀπὸ παιδὶ φάνηκε ὅτι θὰ γίνῃ μέγας. Ἦταν ἕνα παιδὶ - θαῦμα. Δὲν ἦταν ἀπλῶς ἔξυπνος· ἦταν **μεγαλοφυΐα**. Μεγαλοφυΐες λέγονται ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦν νὰ εἰσδύουν βαθειὰ στὰ πράγματα καὶ νὰ λύνουν τὰ δυσκολώτερα προβλήματα. Ὅπως ὁ Ὀλυμπος εἶνε τὸ ὑψηλότερο βουνό, ἔτσι καὶ οἱ μεγαλοφυΐες εἶνε μεγάλες κορυφές τῆς διανοήσεως. Μέσ' στὰ ἑκατὸ - διακόσια χρόνια γεννᾶται μία μεγαλοφυΐα. Μεγάλοι ἄνδρες, ὑψηλὰ ἀναστήματα, ὅπως λόγου χάριν ἦταν ὁ Ὁμηρος, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ἢ στὴν ἐποχή μας ὁ Αἰνστάϊν.

Ὁ ἱερός Φώτιος δὲν ἦταν μόνο μεγαλοφυΐα· ἦταν καὶ **ἐπιμελής**. Δὲν ἔμοιαζε μὲ τὸν ὀκνηρὸ ἐκεῖνο δούλο τῆς παραβολῆς τῶν τάλαντων, ποὺ πῆρε τὸ τάλαντο καὶ τὸ ἔκρυψε στὴ γῆ. Ὁ μέγας Φώτιος καλλιέργησε τὸ τάλαντό του. Τῆ νύχτα δὲν κοιμόταν παρὰ μόνο λίγες ὥρες. Μελετοῦσε. Τί μελετοῦσε; Τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ πρὸ παντὸς τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας· Χρυσόστομο, Βασίλειο, Γρηγόριο τὸν Θεολόγο... Παραπάνω ἀπ' ὅλα ἕνα βιβλίον ἤξερε ἀπ' ἔξω· τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιον, τὴν ἁγία Γραφή. Ἡ μεγαλοφυΐα καὶ ἡ ἐπιμελεία του συνετέλεσαν ὥστε ν' ἀναδειχθῇ ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ἄνδρες τῆς ἀνθρωπότητος. Σπούδασε γραμματική, ποιητική, ῥητορική, φιλοσοφία, ἀκόμη καὶ ἰατρική καὶ κάθε ἄλλη ἐπιστήμη. Δίδαξε στὴν Κωνσταντινούπολι ὡς σοφὸς καθηγητής.

Νωρὶς προσελήφθη στὰ ἀνάκτορα καὶ κατέλαβε μεγάλα **ἀξιώματα** στὴν αὐλὴ τοῦ Θεοφίλου· ἔφθασε νὰ γίνῃ **πρωτοσπαθᾶριος**

(ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς τοῦ αὐτοκράτορος), *πρωτοασηκρητῆς* (γενικὸς γραμματεὺς τοῦ κράτους) καὶ *συγκλητικὸς* (βουλευτῆς).

Αἴφνης, σὲ ἡλικία 47 ἐτῶν ἔγινε **πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως**, σὲ μιὰ δύσκολη περίοδο τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Τὸ ἤθελε; Δὲν τὸ ἤθελε. Αὐτὸς ἀρεσκόταν στὰ βιβλία, στὸ σπουδαστήριο. Τὸν πῆραν ἀπὸ ἴκετὸ λαϊκὸ νὰ τὸν χειροτονήσουν. Ὅταν εἶδε ὅτι ἐπιμένουν, δὲν κοιμήθηκε ὅλη νύχτα. Ἔκλαιγε καὶ ἔλεγε· Προτιμῶ νὰ πεθάνω παρὰ νὰ γίνω. Ὅχι διότι περιφρονοῦσε τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ἀλλὰ διότι ἤξερε πόσο δύσκολο εἶνε νὰ σηκώση κανεὶς αὐτὴ τὴν εὐθύνη, σὲ τέτοια μάλιστα ἐποχὴ. Τέλος ὅμως ὑπέκυψε. Χειροτονήθηκε μέσα σὲ μιὰ βδομάδα· μοναχὸς τὴν πρώτη ἡμέρα, ἔπειτα ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, πρεσβύτερος, καὶ τέλος ἐπίσκοπος καὶ πατριάρχης τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 857. Δὲν ὑπερηφανεύτηκε· κράτησε τὸν ἑαυτό του μετριόφρονα. Ἦταν **ταπεινός**. Λέει ὁ βίος του ὅτι, ὅταν ἄκουγε ὅτι κάποιος ἀμάρτησε, ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια του δάκρυα· νόμιζε ὅτι ἀμάρτησε αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ θρηνοῦσε καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τὸν συχωρήσει.

Τέτοιος ἦταν ὁ ἅγιος Φώτιος, γεμᾶτος ἀγάπη καὶ στοργὴ γιὰ τὸ ποίμνιό του. Ἄλλ' **ἀπέναντι στοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως ἦταν λιοντάρι**. Ἀγωνίστηκε ἐναντίον τῶν διαφόρων αἱρέσεων, καὶ μάλιστα τῶν εἰκονομάχων. Ἦλεγε πλουσίους ποὺ ἦταν ἄρπαγες καὶ ἄδικοι. Τὰ ἔβαλε μὲ βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες, κι αὐτὸ τοῦ στοίχισε **διωγμὸ**. Εἶχε ἐχθρούς. Ποιοὶ τὸν φάγανε; παπᾶδες, δεσποτάδες καὶ καλόγεροι. Δὲν ὑπέφεραν τὴ γλῶσσα του. Αὐτοὶ ὅλοι συμμάχησαν. Κατῶρθωσαν καὶ πῆραν τοὺς βασιλιᾶδες μὲ τὸ μέρος τους, καὶ δυὸ φορές ὁ ἱερὸς Φώτιος πῆγε στὴν ἐξορία. Πρῶτη φορὰ τὸ 867, ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο, στὴ μονὴ τῆς Σκέπης στὰ θρακικὰ παράλια τοῦ Βοσπόρου· καὶ δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ πάρη μαζί του κανέναν ἄλλο. Ἐκεῖνο ποῦ τοῦ κόστισε πολὺ ἦταν ὅτι δὲν τὸν ἄφηναν νὰ ἔχη κοντὰ του οὔτε τὰ βιβλία, ποῦ ἦταν πάντα σὺντροφοί του. Τὸν καθαίρεσαν τὸ 869. Τὸ 878 ἐπανῆλθε γιὰ δεύτερη φορὰ στὸν πατριαρχικὸ θρόνο. Καὶ πάλι ὅμως τὸν ἐκθρόνισαν τὸ 886, ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, καὶ τὸν ἐξώρισαν σ' ἓνα νησάκι κοντὰ στὴ Χαλκηδὸνα, στὴ μονὴ τῆς Ἱερείας. Ἐκεῖ στὴν ἐξορία ἔκλεισε τὰ μάτια του στὶς 6 Φεβρουαρίου τοῦ 891.

Ὁ μέγας Φώτιος εἶπε τὸ «ὄχι» ἐναντίον τοῦ πάπα, ποῦ ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ ὅλο τὸν κό-

σμο στὴν ἐξουσία του. Ἄν εἴμαστε σήμερα ὀρθόδοξοι, τὸ ὀφείλουμε στὸν ἱερὸ Φώτιο. Οἱ παπικοὶ δὲν θέλουν ν' ἀκούσουν τὸ ὄνομά του· γιὰ μᾶς τοὺς ὀρθοδόξους εἶνε **πρόμαχος τῆς πίστεως**, ὅπως ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ Μάρκος ὁ Εὐγενικὸς καὶ τόσοι ἄλλοι πατέρες.

* * *

Ὁ ἱερὸς Φώτιος, ἀγαπητοί μου, μᾶς ἄφησε κάτι πολύτιμο, τὴν **Ὁρθοδοξία**. Αὐτὸς εἶνε ὁ μεγαλύτερος θησαυρὸς μας. Δὲν τὸ καταλαβαίνουμε, δὲν τὸ νιώθουμε.

Κάποιος ἅγιος ἀσκητῆς τῶν ἡμερῶν μας εἶπε μιὰ προφητεία· ὅτι ἐὰν ἐξακολουθήσουμε νὰ ζοῦμε ὅπως ζοῦμε, θὰ ἴρθῃ μέρα ποῦ ἄλλοι θὰ ἔννε φράγκοι, ἄλλοι προτεστάντες, ἄλλοι μασόνιοι, ἄλλοι μαρξισταὶ καὶ ἄθεοι, ἄλλοι σὲ διάφορες ἄλλες αἱρέσεις καὶ θρησκείες... **Οἱ πολλοὶ δυστυχῶς εἶνε ἀδιάφοροι**. Ἄς αὐξάνωνται οἱ χιλιασταὶ· τί τοὺς ἐνδιαφέρει; Γι' αὐτά, σοῦ λένε, ἄς φροντίσουν οἱ παπᾶδες καὶ οἱ δεσποτάδες...

Δὲν εἶνε ἔτσι. Εἶσαι ὀρθόδοξος Χριστιανός; πρέπει **ν' ἀγωνιστῆς γιὰ τὴν πίστι σου καὶ νὰ παρακαλῆς τὸ Θεό**. Ἐχουμε χρέος. Πόσο κοπίασαν οἱ πατέρες καὶ πῶς θυσιάστηκαν γιὰ τὴν πίστι μας! Κ' ἐμεῖς σήμερα νὰ γίνουμε μιμηταὶ τους. Ὅταν παρουσιαστῇ στὸ σπίτι σας αἱρετικὸς καὶ χτυπήσῃ τὴν πόρτα, ἀμέσως νὰ εἰδοποιήτε τὴ μητρόπολι. Αἱρετικοὶ καὶ ἀλλόθρησκοι ἀποκτοῦν τώρα προνόμια· οἱ ὀρθόδοξοι θὰ γίνουμε Ἑλληνες δευτέρας κατηγορίας. Αὐτοὶ βρίζουν Χριστό, Θεό, Παναγία, ὅλα τὰ ἅγια, καὶ δὲν τοὺς πειράζει κανένας· ἂν ἐσὺ τοὺς πῆς κάτι καὶ τοὺς ἐπιπλήξῃς, ἀμέσως θὰ σὲ μηνύσουν ὅτι τοὺς προσέβαλες. Ἡ πατρίδα μας ἔγινε ξέφραγο ἀμπέλι.

Ποῦ εἶνε τώρα ὁ Μέγας Φώτιος, ποῦ εἶνε ὁ Μάρκος ὁ Εὐγενικὸς, ποῦ εἶνε οἱ Βασίλειοι καὶ Χρυσόστομοι, ποῦ εἶνε οἱ μάρτυρες κ' οἱ ὁμολογηταί! Ἐμεῖς οἱ λίγοι, ὅσοι μείναμε καὶ πιστεύουμε ἀκόμη, νὰ ξυπνήσουμε καὶ ν' ἀγωνιστοῦμε γιὰ τὴν πίστι μας. Προτιμότερο νὰ σβήσῃ ὁ ἥλιος παρὰ ἡ Ὁρθοδοξία. Ἐνας ἀρχαῖος ἔλεγε· Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ ποῦ δὲ μ' ἔκανες δέντρο, δὲ μ' ἔκανες ζῶο τετράποδο, ἀλλὰ μ' ἔκανες ἄνθρωπο. Κ' ἓνας ἄλλος ἔλεγε· Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι μ' ἔκανες Ἑλληνα. Ἐμεῖς πρέπει **νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ Θεό, γιὰτὶ γεννηθήκαμε ὀρθόδοξοι**.

Εἶθε ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Φωτίου νὰ μᾶς ἐλεήσῃ καὶ νὰ μᾶς σώσῃ· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**